

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 3. marts 2025
(OR. en)

6693/25

Interinstitutionel sag:
2025/0034(NLE)

RECH 76
COMPET 109

FORSLAG

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	28. februar 2025
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2025) 62 final
Vedr.:	Forslag til RÅDETS HENSTILLING om politikdagsordenen for det europæiske forskningsrum 2025-2027

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2025) 62 final.

Bilag: COM(2025) 62 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 28.2.2025
COM(2025) 62 final

2025/0034 (NLE)

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om politikdagsordenen for det europæiske forskningsrum 2025-2027

(EØS-relevant tekst)

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Formålet med det europæiske forskningsrum (EFR) er at skabe et område med "fri bevægelighed for forskere samt videnskabelig og teknologisk viden" (artikel 179 i TEUF). EFR blev relanceret i 2020 med vedtagelsen af en pagt for forskning og innovation i Europa¹, som formulerer følgende prioriterede områder for en fælles indsats på tværs af medlemsstaterne:

- (1) uddybning af et velfungerende indre marked for viden
- (2) håndtering i fællesskab af den grønne omstilling og digitaliseringen og andre udfordringer med indvirkning på samfundet og forøgelse af samfundets deltagelse i EFR
- (3) bedre adgang til topkvalitet inden for forskning og innovation i hele Unionen og bedre indbyrdes forbindelser mellem innovationsøkosystemer i hele Unionen
- (4) fremme af samordnede investeringer og reformer inden for forskning og innovation.

Ved at etablere nye forvaltningsstrukturer og den første politikdagsorden for EFR 2022-2024 med konkrete aktioner tilførte EU ny fremdrift til EFR ved at tilpasse strategier og politikker for forskning og innovation. Der er gjort bemærkelsesværdige fremskridt gennem samarbejde med medlemsstaterne, navnlig med hensyn til at tackle fragmenteringen af deres FoI-systemer. Initiativerne har haft fokus på forskerkarrierer, forskningsinfrastrukturer, åben videnskab, opbygning af tillid til videnskaben gennem borgerinddragelse og mobilisering af ressourcer til tematisk FoI-samarbejde. Den fælles prioriteringsproces, der er skabt i fællesskab mellem medlemsstaterne, interessenterne og Kommissionen, har fremmet en følelse af ejerskab og øget engagement i gennemførelsen af EFR, navnlig gennem den første politikdagsorden for EFR.

Ligesom den første politikdagsorden for EFR 2022-2024 skitserer den anden politikdagsorden for EFR 2025-2027 konkrete EFR-aktiviteter, der tjener som en strategisk ramme for at fremme samarbejdet mellem EU's medlemsstater, øge effektiviteten af FoI-systemer og tackle samfundsmæssige udfordringer i fællesskab. På grundlag af erfaringerne fra gennemførelsen af den første dagsorden skaber den anden dagsorden en balance mellem en uddybning af indsatsen i forhold til de nuværende prioriteter gennem **strukturpolitikker** og en udvidelse af visionen for EFR gennem **nye EFR-aktioner**. Strukturpolitikker er langsigtede EFR-politikker som f.eks. åben videnskab, forskningsinfrastrukturer og forskerkarrierer, der ikke er begrænset til individuelle politikdagsordener, og som er forankret i national og europæisk politik. EFR-aktionerne er præcise, politikdrevne og målrettede med henblik på at skabe en væsentlig merværdi for EU, medlemsstaterne og interessenterne. Aktioner vedrørende kunstig intelligens inden for videnskab, forskningssikkerhed, forskning til politikudformning og lighed inden for videnskab blev udpeget som mangler, hvor samarbejde blev anset for nødvendigt. Overordnet set sikrer dette, at den anden politikdagsorden for EFR 2025-2027 har et klarere politikbaseret fokus og en klarere struktur, som vil lette de nationale forvaltningers og interessenters gennemførelse.

¹ Rådets henstilling (EU) 2021/2122.

Politikdagsordenen for EFR er et ikkebindende instrument til at styre politikker på nationalt plan og EU-plan i overensstemmelse med EFR-målene i artikel 179 i TEUF. Den koordinerer medlemsstaternes prioriteter i arbejdet med at fremme EFR på grundlag af en fælles indsats. Den tilskynder derfor til frivilligt samarbejde og koordinering mellem medlemsstaterne og EU. Da den er frivillig, er der ingen retlig håndhævelse af gennemførelsen. Gennemførelsen af politikdagsordenen for EFR følger logikken i variabel geometri. EFR-forummet, der samler Europa-Kommissionen, medlemsstaterne, associerede lande under Horisont Europa og interessenter på EU-plan, fungerer som forvaltningsorgan, der varetager den fælles koordinering af gennemførelsen af EFR-aktiviteterne.

Selv om ikkelovgivningsmæssige initiativer som f.eks. politikdagsordenen for EFR 2022-2024, der indeholder frivillige forpligtelser i form af EFR-aktioner, har ført til betydelige fremskridt, er de fortsat utilstrækkelige til at tackle strukturelle hindringer. I Kommissionens meddelelse af 22. oktober 2024 om gennemførelse af EFR² fremhæves de vedvarende problemer som f.eks. forskelle i medlemsstaternes resultater inden for forskning, udvikling og innovation (FUI), utilstrækkelige private og offentlige investeringer i FUI under målet på 3 % af BNP, fragmenterede lovgivningsmæssige rammer, begrænset støtte til teknologioverførsel og fragmentering af forsknings- og teknologiinfrastrukturer. Som konklusion understreges det i meddelelsen, at der er behov for en stærkere forvaltning.

For at imødegå de systemiske udfordringer vil fremtidige lovgivningsinitiativer supplere politikdagsordenen for EFR og eventuelt indføre lovgivningsmæssige foranstaltninger, der går videre end frivillige aktioner under den politikdagsorden for EFR. Sådanne initiativer (f.eks. en EFR-forordning) vil være en mulighed for at tackle problemer gennem harmonisering, ensartet anvendelse af regler og håndhævelse af EU's politikker for at skabe lige vilkår på tværs af medlemsstaterne. Den kan anvendes på områder, hvor det vurderes, at der ud over frivillige koordinerings- og samarbejdsforanstaltninger er behov for bindende regler eller strukturer for at nå EFR's mål. Dette bør i væsentlig grad mindske fragmenteringen af politikker og systemer inden for forskning og innovation i EU.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Retsgrundlaget for dette initiativ er artikel 292 i TEUF. I overensstemmelse med artikel 292 i TEUF kan Rådet vedtage henstillinger, og det træffer afgørelse på forslag af Kommissionen i alle de tilfælde, hvor det i henhold til traktaterne skal vedtage retsakter på forslag af Kommissionen. I henhold til artikel 179, stk. 1, i TEUF har EU som mål at styrke sit videnskabelige og teknologiske grundlag ved gennemførelse af EFR med fri bevægelighed for forskere samt videnskabelig og teknologisk viden, at fremme konkurrenceevnen, herunder inden for industrien, samt at fremme alle de forskningsaktiviteter, der skønnes nødvendige. I henhold til artikel 181 i TEUF samordner EU og medlemsstaterne deres indsats inden for forskning og

² COM(2024) 490.

teknologisk udvikling for at sikre den indbyrdes sammenhæng mellem de nationale politikker og Unionens politik.

Kommissionen kan i tæt samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert initiativ, der kan bidrage til at fremme denne samordning, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet. I henhold til artikel 182, stk. 5, kan aktiviteterne i det flerårige rammeprogram suppleres ved at give Europa-Parlamentet og Rådet mulighed for efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg at vedtage de foranstaltninger, der er nødvendige til gennemførelsen af EFR.

Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)

Formålet med EFR er at skabe et område med "fri bevægelighed for forskere samt videnskabelig og teknologisk viden" (artikel 179, stk. 1, i TEUF). Da der er tale om et initiativ med flerniveaustyring, hvor der benyttes en tilgang på tværs af ministerier og myndigheder, der sikrer, at politikkerne koordineres på forskellige forvaltningsniveauer og på tværs af politikområder, er det i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Det respekterer medlemsstaternes kompetence på dette område og har til formål at sikre, at FoU-politikken er sammenhængende på alle forvaltningsniveauer (lokalt, regionalt, nationalt og globalt). Det indfører initiativer, der giver størstedelen af EU-merværdien på europæisk plan i tilknytning til og i form af udbygning af nationale og regionale politiske tiltag. Dette initiativ er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, eftersom forslaget i henhold til artikel 4, stk. 3, i TEUF ikke henhører under Den Europæiske Unions enekompetence.

- **Proportionalitetsprincippet**

De foreslåede foranstaltninger står i et rimeligt forhold til de tilstræbte mål. Forslaget bidrager til at opfylde målene for det nye europæiske forskningsrum. Det supplerer den nationale indsats for at skabe et forskningscentreret, værdibaseret og virkningsbaseret forskningsområde med høj ekspertise. Forslaget respekterer medlemsstaternes praksis og benytter en differentieret tilgang, der afspejler medlemsstaternes forskellige økonomiske, finansielle og sociale situationer samt deres forskellige forskningssystemer og respektive institutioner og organisationer. Det anerkender, at forskellige nationale, regionale eller lokale forhold kan føre til forskelle i gennemførelsen af den foreslåede henstilling.

- **Valg af instrument**

På baggrund af erfaringerne fra den første politikdagsorden for EFR 2022-2024 understreger valget af en henstilling fra Rådet Kommissionens ønske om at styrke den samarbejdsbaserede forvaltning af EFR ved at omsætte resultatet af den fælles udformningsproces med medlemsstaterne, Horisont Europa-associerede lande og interessenter på EU-plan til et forslag fra Kommissionen til Rådets henstilling. Målet er at opbygge ejerskab og et velinformeret engagement fra medlemsstaternes og interessenternes side som grundlag for yderligere samarbejde om de aftalte aktioner og strukturpolitikker med henblik på en fælles indsats. Initiativet viderefører også den fleksible tilgang til gennemførelsen af EFR-aktioner og den frivillige karakter af politikdagsordenen for EFR.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSETER OG KONSEKVENSANALYSER

- **INDHENTNING OG BRUG AF EKSPERTBISTAND**

Europa-Kommissionen understøttede sit forslag til politikdagsordenen for EFR 2025-2027 med dokumentation fra den første EFR-overvågningscyklus i 2023. Cyklussen omfattede den første 18-måneders gennemgang af gennemførelsen af politikdagsordenen for EFR 2022-2024 på EU-plan (rapport på EU-plan), EFR-landerapporter om alle medlemsstater samt 11 lande, der er associeret med Horisont Europa, den første EFR-resultattavle og det første EFR-dashboard. 18-måneders rapporten på EU-plan indeholdt en vurdering af fremskridtene på de prioriterede områder for fælles indsats i EFR som fastsat i pagten for forskning og innovation i Europa og af gennemførelsen af politikdagsordenen for EFR. EFR-landerapporterne indeholdt denne analyse på nationalt plan. I EFR-resultattavlen blev den overordnede konsolidering og de kollektive fremskridt med EFR-prioriteterne i 2023 vurderet for EU som helhed, og i dashboardet blev fremskridtene på nationalt plan vurderet. Alle rapporter er offentligt tilgængelige på EFR-politikplatformen³.

- **Konsekvensanalyse**

Der er ikke foretaget en konsekvensanalyse. Da der er tale om et forslag fra Kommissionen til en henstilling fra Rådet, der omfatter fremtidige EFR-aktiviteter, kan virkningerne ikke klart identificeres på forhånd. Desuden er EFR-politikdagsordenen for 2025-2027 blevet udarbejdet i en fælles udformningsproces med EFR-forummets ekspertgruppe, der består af medlemsstater, associerede lande under Horisont Europa og interessenter. Det forberedende arbejde blev drøftet i Rådet (navnlig i ERAC) samt gennem vedtagelse af Rådets konklusioner om styrkelse af EU's konkurrenceevne og styrkelse af det europæiske forskningsrum og afhjælpning af dets fragmentering⁴), hvilket viser, at medlemsstaterne og interessenterne forventer, at dette dokument vil blive vedtaget.

- **Målrettet regulering og forenkling**

Ikke relevant.

- **Grundlæggende rettigheder**

Ikke relevant.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Ikke relevant.

³ <https://european-research-area.ec.europa.eu/>.

⁴ 16179/24.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Gennemførelsen af politikdagsordenen for EFR 2025-2027 overvåges gennem EFR-overvågningsmekanismen. EFR-overvågningsmekanismen er baseret på kravene i Rådets henstilling om en pagt for forskning og innovation i Europa. Den 10. juni 2022 forelagde Europa-Kommissionen Rådet rammen for den fremtidige EFR-overvågningsmekanisme, som i detaljer præciserer mekanismens komponenter.

For at vurdere gennemførelsen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til politikdagsordenen for EFR både på nationalt og europæisk plan, og for at vurdere EU's og medlemsstaternes resultater med hensyn til at nå EFR's mål omfatter EFR-overvågningsmekanismen både kvalitative og kvantitative rapporteringsværktøjer.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

Ikke relevant.

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om politikkedagsordenen for det europæiske forskningsrum 2025-2027

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, første og andet punktum,

som henviser til forslag fra Europa-Kommissionen, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) I dag står EU over for mange og hidtil usete udfordringer. Verdensordenen ændrer sig, og grundlaget for vores samfundsmæssige velfærd og sikkerhed rystes af en turbulent geopolitisk kontekst, stigende økonomisk konkurrence, en hidtil uset hurtig og transformativ teknologisk revolution og klimaændringer og konsekvenserne heraf. Behovet for at styrke europæisk lederskab og strategisk autonomi på centrale teknologiske områder er blevet presserende. I den forbindelse er videnskab, teknologi og innovation afgørende for at mindske Europas sårbarheder og frigøre dets fulde potentiale. Forskning og innovation (FoI) spiller også en afgørende rolle med hensyn til at styrke Den Europæiske Unions bæredygtige konkurrenceevne.
- (2) Udviklingen af det europæiske forskningsrum (EFR) er kernen i Unionens bestræbelser på at imødegå disse udfordringer. Ambitionen om at skabe EFR som et indre marked for forskning, teknologi og innovation blev udtænkt i 2000 og nedfældet i Lissabontraktaten som et specifikt EU-mål. Den nylige politiske ambition om at skabe en "forsknings- og innovationsunion", der fører til en fælles europæisk strategi og politik for forskning og innovation, og om at forfølge "den femte frihed" yderligere viser, at der fortsat er behov for at videreudvikle et område, hvor landene mødes for at koordinere og forbedre deres nationale politikker og økosystemer for forskning og innovation, og hvor viden, forskere og teknologi kan bevæge sig frit. Bedre koordinering på EU-plan gennem EFR kan bidrage til at stimulere investeringer og reformer og kan spille en afgørende rolle med hensyn til at fremme bæredygtig konkurrenceevne i overensstemmelse med målene i konkurrenceevnekompasset⁵.
- (3) EFR har skabt vigtige resultater i løbet af de seneste 25 år inden for centrale politikområder, herunder forskningsinfrastrukturer, åben videnskab, internationalt

⁵ COM(2025) 30 final.

samarbejde, kønsbalance inden for forskning og innovation, fælles programmering, forskerkarrierer og forskermobilitet. Gennem bidrag til disse resultater har Marie Skłodowska-Curie-aktiviteterne (MSCA) finansieret over 150 000 fremragende forskere, navnlig gennem fremragende ph.d.-programmer, postdoktorale stipendier og udveksling af forsknings- og innovationsmedarbejdere. EURAXESS har støttet over 2 millioner forskere i deres karriereudvikling og mobilitet i hele Europa, og den åbne videnskabscloud (EOSC) giver problemfri adgang til data af høj kvalitet og digitale tjenester og støtter samtidig samarbejde på tværs af grænser og fagområder.

- (4) I 2021 fastlagde medlemsstaterne og Kommissionen en ny vision og politisk ramme, der er fastsat i Rådets konklusioner om den fremtidige styring af EFR⁶ og pagten for forskning og innovation⁷. Visionen fastlægger de fælles værdier og principper, der skal være retningsgivende for forskning og innovation, og fastlægger prioriteterne for en fælles indsats. I pagten gentog medlemsstaterne deres tilsagn om at samarbejde om opfyldelsen af målene for det nye europæiske forskningsrum for at fremme integration og samarbejde og mindske fragmenteringen i Europa inden for videnskabelig forskning, teknologi og innovation. Medlemsstaterne bekræftede på ny deres tilsagn om at forbedre koordineringen og tilpasse de nationale politikker for forskning og innovation for at skabe et mere integreret og effektivt forskningsøkosystem i Rådets konklusioner fra 2024 om styrkelse af EU's konkurrenceevne og styrkelse af det europæiske forskningsrum og afhjælpning af dets fragmentering⁸.
- (5) Den første politikdagsorden for EFR 2022-2024 skabte et solidt grundlag for at nå EFR-målene. Den omsatte de prioriterede områder i pagten for forskning og innovation til en række konkrete aktioner. 17 aktioner blev gennemført i fællesskab af Kommissionen, medlemsstaterne, associerede lande under Horisont Europa og interessenter på EU-plan. Som led i den nye styring spiller EFR-forummet og dets undergrupper en enestående rolle med hensyn til at støtte gennemførelsen af EFR og dets aktioner. De fungerer som bro mellem organer på EU-plan og på nationalt og regionalt plan, og de letter samarbejdet. Den inkluderende og partcipatoriske tilgang sikrer, at alle stemmer bliver hørt. Dette fremmer innovative strategier og et fælles ejerskab af politikker til styrkelse af Europas FoI-økosystem. Som et strategisk politisk rådgivende organ på højt plan yder Udvalget for det Europæiske Forskningsrum og Innovation (ERAC) tidlig rådgivning til Rådet og Kommissionen.
- (6) Kommissionen fremhævede resultaterne af politikdagsordenen for EFR 2022-2024 og den nye styring i meddelelsen "Gennemførelse af det europæiske forskningsrum"⁹ fra 2024. De vigtigste resultater med hensyn til at imødekomme en række FoI-behov i hele Europa under den første politikdagsorden for EFR 2022-2024 omfatter 1) oprettelse af Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA), 2) offentliggørelse af nultoleranceadfærdskodeksen til bekæmpelse af kønsbaseret vold i EU's FoI-system, 3) stimulering af omstillingen til grøn energi ved at gennemføre den strategiske forsknings-

⁶ 14308/21.

⁷ Rådets henstilling (EU) 2021/2122.

⁸ 16179/24.

⁹ COM(2024) 490.

og innovationsdagsorden for EFR-pilotprojektet om grøn brint, 4) oprettelse af netværket af FoI- og samhørighedsforvaltningsmyndigheder (RIMA), der samler forsknings- og innovationspolitiske aktører og forvaltningsmyndigheder for at vurdere innovationskløften, øge ekspertisen og udnytte eksisterende udvidelsesinstrumenter, og 5) udvikling af en ny EFR-overvågnings- og evalueringsramme.

- (7) Den anden politikdagsorden for EFR 2025-2027 bygger på denne tilgang og er udformet med henblik på at tackle de aktuelle udfordringer. Med udgangspunkt i de prioriterede områder for en fælles indsats i pagten for FoI og gennemførelsen af den første politikdagsorden for EFR 2022-2024 skitseres 11 EFR-strukturpolitikker og otte konkrete EFR-aktioner. Disse er resultatet af en omfattende fælles skabelsesproces inden for EFR-forummet og ERAC, og målet er at påbegynde gennemførelsen i 2025. Den første og den anden EFR-politikdagsorden hænger sammen. Politikdagsordenen for EFR 2025-2027 sikrer kontinuitet i de igangværende politikker under den første dagsorden, tackler EFR's centrale langsigtede mål og har den fleksibilitet, der er nødvendig for at reagere på nye strategiske behov –

HENSTILLER, AT:

1. Medlemsstaterne vedtager politikdagsordenen for det europæiske forskningsrum (EFR) 2025-2027, der omfatter 11 strukturelle langsigtede EFR-politikker, som ikke er begrænset til individuelle politiske dagsordener, men som stadig har en treårig arbejdsplan, og otte EFR-aktioner, der skal gennemføres inden for den treårige politikdagsorden. Alle EFR-forslag er nærmere beskrevet i bilaget.
2. Medlemsstaterne gennemfører på frivillig basis følgende EFR-strukturpolitikker og EFR-aktioner i overensstemmelse med de fire prioriterede områder for en fælles indsats i pagten for forskning og innovation. Disse strukturpolitikker og aktioner fokuserer på i) at skabe en klar merværdi på nationalt og europæisk plan, ii) at skabe en virkning ved at producere specifikke resultater og håndgribelige resultater inden for tre år, iii) at bygge på konstant samskabelse mellem medlemsstaterne, Kommissionen og interessenterne, iv) at være selvstændig med én hovedaktivitet, dvs. ingen delforanstaltninger, og v) at blive gennemført i variabel geometri, hvilket giver mulighed for fleksibilitet med hensyn til, i hvilket omfang landene kan inddrages.

1. **PRIORITERET OMRÅDE: UDDYBNING AF ET VELFUNKERENDE INDRE MARKED FOR VIDEN**

Fri bevægelighed for forskere, viden og data er afgørende for at opbygge et mere effektivt og inklusivt europæisk FoI-system. Det bidrager til at minimere overlappningen af ressourcer og skabe den kritiske masse, der er nødvendig for at være effektiv. For at styrke EU's konkurrenceevne er det vigtigt at styrke EU's internationale position og videnskabelige lederskab ved at udføre banebrydende grundforskning og anvendt forskning.

EU vil fortsætte arbejdet med denne prioritet gennem følgende strukturpolitikker:

åben videnskab – fremme af åben videnskab gennem deling og videreanvendelse af data, herunder gennem den europæiske åbne videnskabscloud (EOSC), **forskningsinfrastrukturer** – styrkelse af bæredygtigheden, tilgængeligheden og modstandsdygtigheden af forskningsinfrastrukturer i det europæiske forskningsrum, **kønsligestilling, lige muligheder for alle og inklusivitet** – styrkelse af inklusiv og intersektionel ligestilling mellem kønnene i EFR, **forskerkarrierer og -mobilitet** og **systemer til vurdering og belønning af forskning** – forskerkarrierer gøres mere attraktive og bæredygtige, forskningsvurdering ændres, **videnudnyttelse** – opskalering af kapacitet og aktiviteter til udnyttelse af viden og **globalt engagement** – global tilgang til forskning og innovation.

Der foreslås følgende EFR-aktioner for de næste tre år:

- retfærdighed inden for åben videnskab
- fremme af det europæiske S4P-økosystem (Science for Policy)
- fremme og fremskyndelse af ansvarlig brug af kunstig intelligens inden for videnskab i EU
- forbedring af forskningssikkerheden.

2. **PRIORITERET OMRÅDE: HÅNDTERING I FÆLLESSKAB AF DEN GRØNNE OMSTILLING OG DIGITALISERINGEN OG ANDRE UDFORDRINGER MED INDVIRKNING PÅ SAMFUNDET OG FORØGELSE AF SAMFUNDETS DELTAGELSE I EFR**

For at EFR kan styrke konkurrenceevnen, forbedre livskvaliteten for borgerne i EU og tackle samfundsmæssige udfordringer, herunder den grønne og den digitale omstilling, skal den skabe synergier med sektorpolitikker og industripolitik. Investeringer i forskning og innovation skal give håndgribelige resultater, der anvendes og udbredes af markedet.

Følgende strukturpolitikker har været de centrale tilgange til at håndtere dette prioriterede område:

udfordringsbaserede initiativer – udvikling af den strategiske energiteknologiplan (SET-planen) til et centralt tematisk element i EFR, **synergier med uddannelse og den europæiske dagsorden for færdigheder** – forbedring af forbindelsen mellem forskning og innovation og videregående uddannelse inden for EFR og udnyttelse af det fulde potentiale i de europæiske økosystemer for forskning og innovation og **et aktivt engagement fra borgernes og samfundets side i alle dimensioner af FoI** – styrkelse af tilliden til videnskaben gennem borgerdeltagelse, engagement og videnskabelig kommunikation.

Der foreslås følgende EFR-aktioner for de næste tre år:

- fremskyndelse af FoI-investeringer med henblik på Europas industrielle omstilling og konkurrencedygtige bæredygtighed
- fremskyndelse af nye metoder til fremme af biomedicinsk forskning og kontrol med lægemidler og medicinsk udstyr

- en harmoniseret og koordineret ramme for en europæisk tilgang til integritet og etik inden for forskning og innovation i lyset af nye udfordringer.

3. PRIORITERET OMRÅDE: BEDRE ADGANG TIL TOPKVALITET INDEN FOR FORSKNING OG INNOVATION I HELE UNIONEN OG BEDRE INDBYRDES FORBINDELSER MELLEM INNOVATIONSØKOSYSTEMER I HELE UNIONEN

Forskningsekspertise findes overalt i Europa, hos forskere i alle aldre, inden for alle discipliner og i alle sektorer. Dens fulde potentiale udnyttes endnu ikke, og det skyldes betydelige forskelle i mulighederne for forskere og innovatorer i EFR. En strukturpolitik, der skal tage fat på dette prioriterede område, gennemføres ved at skabe **synergier mellem national og regional finansiering og EU-midler** – forbedring af EU's adgang til topkvalitet.

Der foreslås følgende EFR-aktion for de næste tre år:

- styrkelse af forskning og innovation: en ny æra inden for forskningsforvaltning.

4. PRIORITERET OMRÅDE: FREMME AF SAMORDNEDE INVESTERINGER OG REFORMER INDEN FOR FORSKNING OG INNOVATION

Da EU fokuserer på nøgleområder for fremtidig konkurrenceevne, bæredygtighed og trivsel, ville det være kontraproduktivt at duplikere, erstatte eller fragmentere investeringer og initiativer inden for forskning og innovation. Grænseoverskridende samarbejde kan øge effektiviteten ved at samle ressourcer for at opnå en kritisk masse og øge de afsmittende virkninger af viden for at fremme innovation. For at sikre, at disse investeringer er effektive og virkningsfulde, vil det i nogle tilfælde også være nødvendigt at udforme, gennemføre og overvåge strukturreformer i de nationale FoI-systemer. Formålet med disse reformer vil være at øge den videnskabelige ekspertise, udnytte forskningsresultater, styrke forbindelserne mellem videnskab og erhvervsliv og i højere grad målrette politikker til støtte for innovation i erhvervslivet.

Der foreslås ingen specifikke EFR-aktioner under dette mål, men det er almindeligt anerkendt, at fremme af investeringer i forskning og innovation og vedtagelse af strukturreformer fortsat er en central prioritet for Europa-Kommissionen og medlemsstaterne i deres tætte samarbejde, som er baseret på en række eksisterende instrumenter. Mere præcist forventes gennemførelsen af FoI-foranstaltningerne under EU's genopretnings- og resiliensfacilitet at styrke den nationale innovationskapacitet, navnlig i lande, der fortsat halter bagefter.

Gennem det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker gennemfører Kommissionen en tilbundsgående analyse af de nationale forsknings- og udviklingssystemer og udsteder landespecifikke henstillinger om, hvordan de enkelte landes innovationspotentiale kan styrkes. Kommissionen overvåger derefter medlemsstaternes politiske reaktioner for at vurdere de fremskridt, der gøres med hensyn til at afhjælpe de identificerede mangler inden for forskning og innovation. For at støtte deres bestræbelser på at forbedre deres FoI-systemer gennem reformer kan medlemsstaterne og de associerede lande modtage ekspertstøtte som led i den politiske

støttefacilitet under Horisont-programmet, et instrument, der har vist sig at være yderst nyttigt til at forbedre den politiske beslutningstagning og identificere reformveje, og den bilaterale styrkede dialog med medlemsstaterne om fælles aftalte FoI-emner.

3. Den etablerede samarbejdsramme mellem Europa-Kommissionen, medlemsstaterne, associerede lande og interessenter i form af EFR-forummet og ERAC bør opretholdes som en central mekanisme for EFR-styring. Den næste politikdagsorden for EFR 2025-2027 vil også blive gennemført som en inkluderende og gennemsigtig proces på tværs af alle forvaltningsniveauer for at fremme fælles skabelse af og ejerskab til dagsordenen. EFR-forummet er fortsat en sparringspartner for nye udfordringer uden for aktiviteterne i politikdagsordenen for EFR 2025-2027, som kræver samarbejde på tværs af landegrænser, og som er omfattet af pagten for forskning og innovation, f.eks. en opfølgning på friheden til videnskabelig forskning.
4. Koordineret gennemførelse bør sikre aktiv og bred inddragelse af interessenter på EU-plan på tværs af hele spektret, fra forskning til innovation og markedsudbredelse. Kategorierne af interessenter i EFR-forummet bør revideres for at opnå en større repræsentation af de forskellige interesser.
5. Medlemsstaterne og Kommissionen bør støtte fuld inddragelse af lande, der er associeret med Horisont Europa-programmet, og paraplyinteressentorganisationer på EU-plan i gennemførelsen af politikdagsordenen for EFR 2025-2027.
6. Investeringer i forskning og innovation i EU lever ikke op til forventningerne og ligger fortsat under investeringsniveauet hos mange af EU's globale konkurrenter. I øjeblikket bruger EU ca. 2,3 % af sit BNP på FoI, hvilket er langt under det FoI-mål på 3 %, der blev fastsat i Barcelonaerklæringen i 2002. For at imødegå den mangesidede udfordring med at nå målet på 3 % er der behov for en koordineret indsats, som kan sætte skub i de offentlige og private FoI-investeringer. Der er også behov for yderligere reformer for at forbedre de nationale FoI-økosystemer og maksimere virkningen af en stigning i investeringerne i FoI. Ud over det prioriterede forsknings- og udviklingsområde "Fremme af samordnede investeringer og reformer inden for forskning og innovation" bør medlemsstaterne og Kommissionen fortsætte deres bestræbelser i denne retning.
7. Europa-Kommissionen og medlemsstaterne bør fortsætte med at gennemføre den EFR-overvågningsmekanisme, der er skitseret i pagten for forskning og innovation i Europa, og som er beskrevet i rammen for den fremtidige EFR-overvågningsmekanisme, som Kommissionen forelagde Rådet den 10. juni 2022¹⁰. Overvågningsmekanismen for EFR vil vurdere fremskridtene hen imod EFR-prioriteterne, som defineret i pagten for forskning og innovation. EFR-overvågningsmekanismen bør bestå af:
 - (1) en EFR-resultattavle til overvågning af fremskridtene hen imod EFR-målene på både EU-plan og nationalt plan, som ajourføres regelmæssigt

¹⁰ Rådets notat 9578/22.

- (2) en regelmæssig EFR-overvågningsrapport fra Kommissionen til Rådet med henblik på revision af gennemførelsen af politikdagsordenen for EFR
- (3) regelmæssige EFR-landerapporter med henblik på revision af landenes fremskridt med gennemførelsen af politikdagsordenen for EFR.

Medlemsstaterne vil fortsat udveksle oplysninger om EFR, navnlig ved at levere data og oplysninger via EFR-politikplatformen. Medlemsstaterne vil også fremme gennemførelsen af EFR-aktioner og -resultater i deres lande ved at trække på den støtte, der er til rådighed.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

*På Rådets vegne
Formand*